

Mária Patakyová
verejná ochrankyňa práv

TLAČOVÁ SPRÁVA

TÉMA NEZÁKONNÝCH STERILIZÁCIÍ NA SLOVENSKU EŠTE STÁLE NIE JE VYRIEŠENÁ

Otázka protiprávných sterilizácií rómskych žien stále nenašla efektívne riešenie. Už 15 rokov Slovenskú republiku za to kritizujú aj medzinárodné organizácie. Verejná ochrankyňa práv navrhuje ministrom spravodlivosti prijať osobitnú právnu úpravu, ktorá by poškodeným ženám zabezpečila prístup k účinným prostriedkom nápravy a primeranému odškodneniu.

(Bratislava, 21. novembra) Verejná ochrankyňa práv Mária Patakyová upozorňuje ministra spravodlivosti Gábora Gála na závažný zásah do základných práv a slobôd rómskych žien, ktoré podstúpili nezákonnú sterilizáciu a doteraz neboli odškodnené.

„Vzhľadom na svoje ústavné princípy a medzinárodné záväzky sa Slovenská republika musí začať intenzívne zaoberať problematikou protiprávných sterilizácií, prevziať za ne zodpovednosť a implementovať odporúčania medzinárodných organizácií,“ uviedla verejná ochrankyňa práv Mária Patakyová.

Slovensko kritizujú medzinárodné organizácie

Slovenská republika je už 15 rokov terčom opakovanej kritiky zo strany medzinárodných organizácií. Najnovšie Výbor OSN pre odstránenie všetkých foriem rasovej diskriminácie vo svojich záverečných zisteniach z januára 2018 urgoval Slovenskú republiku, aby zabezpečila prístup k účinným prostriedkom nápravy a adekvátnemu odškodneniu pre rómske ženy, na ktorých bola vykonaná sterilizácia bez platného informovaného súhlasu, ako aj potrestanie páchatel'ov týchto činov a efektívne uplatňovanie právnych noriem a pravidiel týkajúcich sa informovaného súhlasu v prípadoch sterilizácie.

Aj keď v posledných rokoch došlo v legislatívnej rovine k posunu vo vzťahu k predchádzaniu protiprávnym sterilizáciám, faktom naďalej zostáva, že súčasný vnútroštátny právny rámec neumožňuje poškodeným ženám dosiahnuť účinnú nápravu. Jediná možnosť je podanie občianskoprávnej žaloby, čo by však v mnohých prípadoch bolo pre tieto ženy, ktoré utrpeli ujmu na svojich právach, len obtiažne využiteľné. Potvrdzujú to aj skúsenosti mimovládnej organizácie – Poradne pre občianske a ľudské práva, ktorá poskytuje dotknutým ženám právnu pomoc a s témou sa obrátila aj na verejnú ochrankyňu práv.

Ombudsmanka navrhuje riešenie

Po vypracovaní právnej analýzy navrhuje verejná ochrankyňa práv konkrétne právne opatrenie: **„Som presvedčená, že najlepším riešením, ktoré by poškodeným**

Mária Patakyová

verejná ochrankyňa práv

TLAČOVÁ SPRÁVA

ženám zabezpečilo prístup k účinným prostriedkom nápravy a primeranému odškodneniu, je prijatie osobitnej právnej úpravy. Takéto riešenie sa v praxi ukázalo ako najvhodnejšie aj vo viacerých obdobných prípadoch, kedy bolo potrebné určitým skupinám osôb zabezpečiť, resp. zlepšiť možnosti nápravy za spôsobenú ujmu alebo krivdu. Možno spomenúť napríklad odškodňovanie obetí trestných činov, reštitučnú legislatívu či poskytnutie jednorazového finančného príspevku vojnovým sirotám,“ napísala Mária Patakyová v liste ministrovi spravodlivosti. Okrem toho by riešeniu situácie napomohlo zriadenie nezávislej komisie, ktorá by nezákonné sterilizácie preskúmavala.